

че и Александър Карабоюв (Екзарх) много подбуждал това⁴⁴, но той после пристига в Ц[аригра]д, когато са скара с Богорова за вестника...⁴⁵ Известно е, че Иван Богоров основава печатница в Цариград и „Цариградски вестник“, който от 1848 до 1850 г. е редактиран и издаван от него. Вероятно скарването на Александър Екзарх с него е следствие на причините, посочени от Паничков в една негова бележка към спомените му: „... Александър Карабоюв нямаше го в Цариград. После като пристигна и са показва родолюбив, че събирал помощ от Русия за българите и даде на Ивана Богорова 20 лири за вестника. После като си ги поиска пак, а Богоров нямаше, а той му грабна печатницата. А Богоров от срам побегна в Европа, а пък Ал. Екзарх очна вестника, но не обели зъб за Неофита Бозвели.“⁴⁶ Допълнително осветлява взаимоотношенията между Ал. Екзарх и Ив. Богоров във връзка с развитието на периодичния печат проф. Тончо Жечев: „Скоро след установяването си в столицата Екзарх купува от д-р Богоров за 6000 гроша „Цариградски вестник“ и неговата печатница. Името и заслугите му са свързани с десетгодишното издаване на знаменития възрожденски вестник, който е имал своите подеми и падения, но историята му съставлява значителен дял не само от възрожденската журналистика, но и от възрожденската история.“⁴⁷

Мемоарите „Извлечения от биографията ми“ на Димитър Паничков са ценен документален източник на сведения за нашето Възраждане и за творците на българския периодичен печат през тази епоха. Те са ползвани от писателя и народоведа Никола Начов в неговата научно-изследователска работа, за което свидетелстват и няколко негови бележки по ръкописа. Тук се спрях на отделни моменти, които Начов не цитира, нито пък публикува. От особено значение за стойността на ръкописа е обстоятелството, че неговият автор - съгражданина на Христо Ботев - хаджи Димитър Паничков, в чиято печатница в Браила поетът революционер постъпва като словослагател, сам е в центъра на българската революционна емиграция и на българския културно-просветен живот в Цариград и в Браила.

¹ НБКМ - БИА, ф. 93 II А8894 а.

² Текстът от ръкописа цитираме по съвременния правопис, като запазваме някои характерни особености.

³ Начов, Н. Хаджи Димитър Н. Паничков. - Сборник на Калоферската дружба, Кн. II, С., 1924, с. 63..

⁴ Неделчева, Цв. Неизвестни спомени „Извлечение от биографията ми“ на поборника Димитър Паничков. - Научни трудове на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Т. 1, кн. 1, 2006, История, 343-349.